

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bildä Öst 2019

Innehåll

Bildas uppdrag	4
Kyrka	6
Axplock ur verksamheten – Kyrka	8
Samhälle	9
Axplock ur verksamheten – Samhälle	10
Kultur	12
Axplock ur verksamheten – Kultur	14
Möten i Jerusalem	16
Ledarutveckling	17
Reportage	18
Offentliga arrangemang	20
Reportage	21
Digitala utvecklingsprojektet	22
Stödfunktioner	23
Regionfakta	26
Revisionsberättelse	36

Bildaåret 2019

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda Öst

Redaktör: Kamilla Krackowski och Karin Ingridsson

Omslag: Farhad Sawari som leder gitarrcirklar för nyanlända ungdomar, fotograferad i Songlines lokaler.

Bilder: Framsida: Kamilla Krackowski, sid 3: Kamilla Krackowski, sid 7: Karolina Daniluczuk, sid 8: Miranda Holgersson, Robert Shammas, sid 10: Kamilla Krackowski, sid 11: Bruised Food Club, sid 14: Kamilla Krackowski, Konrad Ilkes, sid 15: Moa Brandt, Emelie Dill, sid 17: Celia Cox, sid 18: Kamilla Krackowski, sid 21: Maria Ekelund

Tryck: TMG Tabergs, Taberg, 2020

I längtan möts vi!

Nästan alla människor längtar. I Bilda Öst och våra medlemsorganisationers verksamhet finns människor som längtar efter att lära sig nytt, få nya sammanhang, förstå svåra saker, få redskap att förändra, utveckla eller skapa – och bygga gemenskap. Inte sällan vill de människor vi möter förändra något konkret – samhället, sina liv, ohälsan, klimatet, ojämlikheten. Det är en stark kraft som förenar oss.

Bilda föddes ur några frikyrkosamfunds längtan efter särskilda forum och former för människor att utvecklas och lära tillsammans, utifrån en kristen livsåskådning. Att alla människor är skapade lika och till Guds avbild, oändligt älskade och värdefulla – det är centralt. Det betyder att alla människors rättigheter, skapande och röster är viktiga och ska ges plats, men också att förtryck och diskriminering ska bekämpas.

Med tiden har Bilda vuxit, nya kyrkor och många andra medlemsorganisationer har tillkommit, kulturuttrycken vidgats, och nya uppdrag skapats. Men fortfarande är vårt mål att ge människor forum och former att sätta både sig själva och världen i rörelse.

2019 var ett år när den här kraften var särskilt tydlig i Bilda Östs verksamhet. Vi har utvecklat folkmusik, fyllt vårt rephus Smedjan med människor som vill lära sig spela eller utveckla sitt musicerande tillsammans, erbjudit trafik-

kunskap på lätt svenska, samtalsserier utifrån kyrkohistoria och teologi, utvecklat workshops om civillurage och hållit ledarutbildningar, men också utbildningar i föreningsekonomi och konflikthantering. Tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartners har vi genomfört mer verksamhet än någonsin, och fått fler människor än tidigare att mötas i folkbildningen, vilket fyller oss med glädje och tacksamhet för fantastiska medarbetare och ett förtroendefullt samarbete.

Men viktigare än siffrorna är människorna de symboliserar. De människor som brutit sin känsla av utanförskap genom att lära sig använda en surfplatta, den 14-åring som övervunnit sin rädsla och ställt sig på scenen för att pröva sin röst, den ensamkommande unga killen som hittat en plats och identitet som scoutledare, exemplen kan göras hur många som helst.

Den verkliga kvaliteten i folkbildningen är det som sker mellan och inom människor – och den går sällan att mäta med siffror eller procent! Vi hoppas att den här verksamhetsberättelsen ska ge er en bild av Bilda Östs verksamhet 2019, både i siffror och berättelser.

"Alla människors rättigheter, skapande och röster är viktiga och ska ges plats, men också att förtryck och diskriminering ska bekämpas."

Sofia Walan
Regionchef

Thord-Ove Thordson
Ordförande regionstyrelsen

Bildas uppdrag

BILDA ÄR ETT studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet. Det är i mötet med andra som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Vårt syfte och uppdrag

Studieförbundet Bilda ska med kristen livsåskådning som grund bedriva folkbildningsarbete som:

- svarar mot behov i kyrka och samhälle
- värnar individens integritet
- främjar människans förmåga
 - till självständigt ställningstagande
 - till skapande verksamhet
 - till samarbete och gemenskap
- stimulerar till ett ansvarigt engagemang i samhälls- och kulturliv

I bildningsarbetet betraktas studieförbundets och medlemsorganisationernas respektive identitet och uppdrag som gemensamma tillgångar.

Vår bildningssyn

Studieförbundet Bildas verksamhet vilar på folkbildningens grundsyn. Verksamheten är fri och frivillig och öppen för alla oavsett bakgrund och utbildning.

Verksamheten ska värna mångfalden och ett demokratiskt arbetssätt, stärka livslångt lärande och kulturell verksamhet samt stimulera ett aktivt kunskaps-sökande. Det stärker individens möjlighet att påverka både sin livssituation och samhällsutvecklingen.

I Bildas folkbildningsverksamhet är också mötet mellan människor viktigt. Det är i det ömsesidiga erfarenhetsutbytet och i den gemensamma reflektionen som de verkliga bildningsprocesserna äger rum.

Statens bidrag till folkbildningen

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, politiskt obunden organisation med drygt 14 500 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkanspartner verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkanspartner inom de tre kyrkofamiljerna. Det är också en av Bildas viktiga uppgifter, att vara en brygga mellan kyrka och samhälle där kulturen har ett viktigt egenvärde.

**Medskapande,
delaktighet och
livstolkning är
centralt i vår
bildnings- och
kulturverksamhet.
Vår utgångspunkt
är människors
egna drivkrafter.**

Kyrka

VÅRA NÄRA RELATIONER till kyrkofamiljerna

– de ortodoxa och österländska kyrkorna, den katolska kyrkan och frikyrkorna i/ur den protestantiska traditionen – är identitetsskapande för Bilda. Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor och för kyrkornas samspel med samhället. När vi samarbetar med våra medlemsorganisationer gör vi det utifrån deras sammanhang och behov.

Vi tar tillvara våra medlemsorganisationers unika kompetens och erbjuder redskap för bildnings- och kulturverksamhet i församlingarna, med utrymme för såväl teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi har till exempel stor musikverksamhet, ledarutveckling, bibelstudier och Alphakurser i samverkan med församlingarna. Här finns även en stor verksamhet som riktar sig till nyanlända och asylsökande såsom språkcaféer.

Vårt huvudsakliga arbete sker i nära samarbete med församlingarna. Bilda har utvecklat ett relationellt arbetssätt, där vi tillsammans ordnar kultur- och studieverksamhet.

Ledarutveckling

Vi har regelbundet erbjudit ledarutbildningar i syfte att stärka cirkelledarna i sin roll. Den egna reflektionen och verktyg för att leda en mindre grupp har stått i fokus. Ofta har vi haft en stor blandning av deltagare i olika åldrar och från olika sammanhang. Dessa möten mellan människor som annars inte skulle ha träffats har varit mycket givande och delaktigheten har varit stor. Vi har hållit utbildningar i egen regi där målgruppen varit bredare, men också utbildningar anpassade efter önskemål hos lokala församlingar. Vi har sett en efterfrågan på utbildningar, i synnerhet när det gäller konflikthantering och föreningsteknik. Inom ortodox bildning och kultur anordnades en ledarutbildning där en grupp ledare från olika delar av den ortodoxa kyrkan fick mötas och växa i sitt ledarskap och lära sig mer om sin egen och varandras kyrkotraditioner. Kursen avslutades med en gemensam resa till Turkiet.

Mötesplatser

”Mötesplatser” kallar Bilda de tillfällen när vi samlar en viss grupp av ledare och deltagare för fortbildning och inspiration. Dessa mötesplatser blir också tillfällen för uppmuntran och för att knyta kontakter. Under 2019 ordnade vi till exempel en körmötesplats där körer från olika kyrkotraditioner fick lära sig av varandras körtraditioner. Vi har även haft en uppskattad träff för ledare inom seniorverksamhet för att erbjuda en plattform för idéutbyte. Ytterligare ett exempel är en träff för ambassadörer inom ortodoxa kyrkan, det vill säga kontaktpersoner mellan Bilda och församlingarna som möts återkommande.

Asyl och etablering

Under året har vi jobbat aktivt med nyanländas etablering och deltagande i samhällslivet utifrån riktade stöd från Folkbildningsrådet. Verksamheten har på olika sätt syftat till att stötta utrikesfödda kvinnor i sin etableringsprocess och hjälpa dem att närma sig arbetsmarknad och studier. Vi har bland annat erbjudit samtalsgrupper, språkundervisning, studiebesök och samhällsintroduktion, ofta kombinerat med kulturella inslag och insatser för att öka självkänslan och förbättra hälsan och livskvalitén.

Barn, unga och scouter

Vi har samverkat kring många barn- och ungdomsgrupper, exempelvis söndagsskola, katekesundervisning, konfirmation, barnkörer och tonårssamlingar. Vi har anordnat barnläger, till exempel tillsammans med Focolare, en ekumenisk kristen rörelse med ursprung i Italien. Scouting är en stor del av Bildas arbete i kyrkorna och finns inom alla tre kyrkofamiljer. Under året har verksamheten utökats med flera nya scoutkårer. Genom Bilda har dessa fått stöd med utbildningar i föreningsteknik, ledarskap, hantverk och introduktion till scoutlivet. Vi har även haft konserter och andra arrangemang tillsammans.

Livstolkande föreläsningar och samtal

Varje vecka sker mängder av öppna föreläsningar hos våra medlemsorganisationer i samverkan med Bilda, där tankeväckande livsöden delas och nya insikter görs. Det kan handla om träffar för daglediga, bibelstudier, konserter och författarsamtal.

Andra större arrangemang

Bilda har även varit medarrangörer till flera större arrangemang och utbildningstillfällen tillsammans med andra aktörer och organisationer. Som exempel kan nämnas den nationella barnledarkonferensen Jesus till barnen som under året anordnades i Uppsala, Lovsång 19 som anordnades i S:t Clara kyrka och vände sig till lovsångsmusikgrupper, Franciskusdagen i Kungsträdgården, tillsammans med Katolska pedagogiska nämnden, den ekumeniska Gotlandskonferensen tillsammans med frikyrkorna och en Barnkördag tillsammans med Eumeniakyrkan.

Biskop Anders Arborelius firar familjemässa med djurvälsignelse under medverkan av teatergruppen *Kors i taket*.

Från Franciskusdagen i Kungsträdgården.

Körmötesplats 2019 – en kördag för kyrkokörer

UNDER EN LÖRDAG i oktober samlades sex stycken körer sprungna ur de tre kyrkofamiljerna för att lära känna varandras körtraditioner. Körer från ortodoxa, katolska och frikyrkliga församlingar sjöng varandras repertoarer under coachning av körledaren Charlotte Ström.

Det blev en dag fylld av sångglädje och röstteknik, men också en möjlighet till samtal och att få ställa nyfikna frågor om varandras tro i en trygg miljö.

Körsång har en lång historia inom kyrkan och är av stor betydelse för gemenskap människor emellan. Genom Körmötesplatsen kunde Bilda skapa ett tillfälle för sång och integration och också bidra till en gemenskap som sträcker sig långt över kyrkofamiljernas gränser.

76%

av Bilda Östs verksamhet under 2019 skedde i samverkan med medlemsorganisationer. Verksamheten kan vara allt från studiecirkel till konserter och scoutläger.

Axplock ur verksamheten

KYRKA

God Jord -kristna för miljö och rättvisa

God Jord finns över hela Sverige i lokalgrupper som startas tillsammans med Bilda. I nuläget finns tolv sådana grupper, från Skellefteå i norr till Lund i söder. Inom lokalgrupperna är Bilda med och anordnar cafékvällar, klimatdagar med mera. Föreningen arbetar utifrån övertygelsen att människor och kyrkan har ett uppdrag och ansvar att vårda jorden och reagera mot konsumtionshets, själviskhet och materialism. Genom opinionsbildning, föreläsningar, media, sociala medier och sin hemsida vill God Jord erbjuda gemenskap, teologisk förankring, inspiration och motivation för att leva mer hållbart.

I maj anordnade God Jord *Konsert för klimatet* i Filadelfiakyrkan med musik av Terese Fredenwall, Blenda och FRÖ, lokala band, dansuppträdanden och God Jords egen projektkör. Bilda var en av konsertens medarrangörer. Kvällen i Filadelfiakyrkan gav även möjlighet att träffa olika kristna organisationer som arbetar för hållbarhet och få reda på hur vi, var och en, bättre kan ta hand om jorden.

Terese Fredenwall och Josef Spång

Julkonsert i Södertälje

SOSF -Suryoyo Ortodoxa Scoutförbundet bjöd in till Julstjärna 2, en julkonsert i med Antakia orkester och libanesiska sångerskan Layal Nehme som framförde julsånger och andra traditionella sånger och hymner både på suryoyo och på arabiska. Efter konserten invigdes julgranen tillsammans i S:t Jacobs församling, Hovsjö.

Samhälle

INKLUDERING, DELAKTIGHET OCH mångkultur har varit viktiga ledord under 2019.

Vi har strävat efter att nå nya målgrupper och skapa mötesplatser och kontaktytor mellan grupper av människor som annars sällan möts i andra sammanhang. Arbetet har innefattat både riktade insatser till utvalda målgrupper och breda folkbildningsinsatser för att bygga broar och skapa samtalsytor i samhället.

Ett annat viktigt ledord är *samverkan*. För att förbli trovärdiga och relevanta behöver vi arbeta i nära relation till våra samverkansparter. Det är när vi tillsammans kan möta målgruppen på deras villkor och skapa mötesplatser för ömsesidighet, reflektion och inlyssnande samtal som våra aktiviteter på riktigt kan få betydelse för deltagarna.

Mångkultur och inkludering

Under 2019 har vi stärkt våra relationer till flera viktiga samverkansparter. Ett exempel är det IOP-samarbete vi har i Botkyrka där Hela Människan är en nära samverkanspart. Inom ramen för detta samarbete har vi fortsatt utveckla verksamhet för och med utrikesfödda kvinnor som genom mentorsgrupper och språkundervisning får stöd i sin etableringsprocess. I Botkyrka kommun har vi också andra samverkansrelationer och har under året bland annat etablerat samarbete med Mångkulturellt Centrum genom den Mångkulturella almanackan. Vårt arbete i Södertälje har utvecklats mycket under året, och fokuserar mycket på just mötesplatser för mångkultur, ömsesidig integration och etablering. Flera olika parter är involverade, bland annat den relativt nystartade Främjarnas Förening som organiserar ett stort antal samhällsengagerade aktörer.

I Uppsala fortsätter vi samverkan med NybyVision som har en välutvecklad och uppskattad språkundervisning som också inkluderar olika aspekter av samhällskunskap och kulturutövande.

Demokrati, samhällsengagemang och hållbarhet

Ett annat arbetsområde handlar om att skapa förutsättningar för delaktighet och samhällsengagemang. I samverkan med kulturhuset Midsommargården i Stockholm kan vi erbjuda verksamhet för många olika målgrupper, med fokus på unga och med en tydlig strävan att skapa nya mötesplatser och förutsättningar för engagemang och delaktighet.

I Uppsala har samarbetet med Ungdomens hus fortsatt att utvecklas under året och föreningen lockar idag ett stort antal unga till sina aktiviteter. Musik och kulturevenemang står för en stor del av arrangemangen, liksom samhällsengagemang och samtal om hållbarhet och konsumtion.

Workshops i civillkurage, föreläsningar och seminarier om samhällsfrågor, mänskliga rättigheter och hållbarhet är också återkommande aktiviteter.

I Uppsala har vi exempelvis varit med och arrangerat flera föreläsningar och arrangemang om hållbarhet och medveten konsumtion under året, bland annat i samverkan med Uppsala stadsbibliotek och Uppsala Fairtrade City.

Vår verksamhet når människor i olika åldrar. Projektet Oss emellan, om unga och psykisk ohälsa, i samverkan med Mind, har utvecklats vidare under året och är nu på väg in i en spännande genomförandefas. Samtidigt satsar vi på att utveckla mer verksamhet för och med seniorer. En mötesplats är Nytorgsträffen som välkomnar seniorer till musikverksamhet, iPadgrupper, musikprogram och mycket mer.

Bilda plockar verkligen fram sånt som är aktuellt, angeläget och i tiden!

Wiveka Schwartz,
cirkelledare

Axplock ur verksamheten

SAMHÄLLE

Språkcafé

Bildas språkcafé i Södertälje startade 2018.

Idéen kom från de blivande deltagarna själva som ville träna svenska under sommaren när SFI tog sommaruppehåll. Tina Youssef, verksamhetsutvecklare i Bilda Öst och ett känt ansikte för många i Södertälje, fick frågan om vad Bilda kunde erbjuda dem och ur det initiativet startade Språkcaféet.

Bildas språkcafé pågår i tio veckor och är kostnadsfritt. Träffarna utgår från deltagarnas egna frågor och behov. Genom rollspel, lekar och tävlingar tränar gruppen på vardagliga situationer som exempelvis ett läkarbesök. ”Det är viktigt att ledaren skapar trygghet och god stämning så att deltagarna vågar öppna sig och skratta tillsammans, säger Tina Youssef.

Hon fortsätter: ”Deltagarna berättar att språkcaféet betyder mycket för dem. De känner delaktighet, samhörighet, tillhörighet och får lära sig språket på ett nytt sätt. Ofta kommer de en stund innan kursen startar för att umgås.

Språkcaféet finns i flera varianter. Några grupper vänder sig endast till kvinnor, andra är blandade och i vissa grupper kan man ta med sig barn.

”Alla vinner på språkcafé”, slår Tina Youssef fast.

”Cirklarna ger kvinnorna ny självkänsla och hjälper dem att se till sig själva och sina behov. Tidigare har många enbart varit mammor och fruar. Att de växer och skaffar sig arbeten och hobbies bidrar också till samhällsnyttan i stort.”

Oss unga emellan

Oss unga emellan är ett samarbetsprojekt mellan Bilda och organisationen Mind som finansieras genom ett treårigt stöd från Allmänna arvsfonden.

I projektet jobbar Mind och Bilda med att utveckla digitala verktyg i syfte att öka kunskapen om psykisk ohälsa. Genom en nationell folkbildningsinsats vill vi minska tabun och stärka beredskapen att agera när någon mår dåligt. Samtidigt förnyar vi folkbildningen genom den digitala metoden, skapad för att möta ungdomar på samma digitala plattformar de redan befinner sig på. Målgruppen för projektet är ungdomar mellan 15-19 år. Efter projektets avslut är verktygen tänkta att fortsätta användas i Bildas och Minds ordinarie verksamhet.

"Det känns fantastiskt att vi med stödet från Allmänna arvsfonden får möjlighet att möta behoven vi ser både hos Bildas medlemsorganisationer, men också samhället i stort" säger Celia Cox, verksamhetsutvecklare på Bilda Öst.

Bruised Food Club

Engagemanget för klimatet fortsätter öka och skapa debatt. I Uppsala ville ett antal studenter på ett konkret sätt skapa förändring och startade Bruised Food Club.

Bruised Food Club tar tillvara på mat som annars skulle ha slängts. Varje fredag samlas de i Ungdomens Hus och delar ut den mat som samlats in under cykelturen mellan olika restauranger och matbutiker. Framför allt är det kött, frukt och grönsaker, fikafröd och konserver som samlats in. Maten tvättas och radas upp på ett bord. Men innan deltagarna får gå in och hämta den hålls en föreläsning om matsvinn och hållbarhet för att öka medvetenheten. Framför allt verkar det vara engagemanget för klimatet som lockar dit ungdomarna, inte chansen till gratis mat.

"Att ha en mötesplats med likasinnade människor och att arbeta med något bra ger oss så mycket energi och motivation" säger Cathy Romero, cirkelledare och initiativtagare.

Kultur

MERPARTEN AV KULTURVERKSAMHETEN i Bilda Öst är av musikalisk karaktär. Inom Bilda finns allt från små folkmusik- och jazztrios, via pop- och rockband till stora körer och orkestrar. Också många andra kulturella uttrycksformer återfinns inom verksamheten; bland annat film, foto, teater, litteratur och hantverk. Karaktäristiskt för merparten av kulturverksamheten är att Bilda Öst stöttar och ger förutsättningar för att den ska kunna ske, men att den till största delen utformas av deltagarna. Deltagarna lär sig på så sätt tillsammans och av varandra på egna villkor. Bilda Öst har också en hel del åskådarkultur i verksamheten genom att vi stöttar många scenkonstarrangörer och spelställen.

Bildas replokaler

De replokaler vi hyr ut på Gotland, i Uppsala och Stockholm har alla hög beläggning. För Smedjan i Stockholm noteras rekordår, både gällande hur många grupper som repeterar där och hur verksamma de är. Ett aktivt arbete med kommunikation, tillgänglighet och schemaläggning, och utökade personalresurser på plats, är de mest nämnda framgångsfaktorerna.

Samarbete med Stim

Under 2019 har Bilda Öst initierat och drivit ett stort nationellt projekt där vi samarbetar med Stim som har fått namnet Level Up! Syftet med projektet är att hjälpa akter som ännu inte slagit igenom att ta det sista steget in i musikbranschen. Musikakter från hela Sverige fick söka till det årslånga mentorskapsprogrammet där tre akter blev uttagna och nu får skraddarsydda verktyg till att långvarigt kunna verka i musikbranschen. Till exempel får banden stöd av erfarna personer i musikbranschen, spela in musikvideo och coaching. Materialet från Level Up!, framförallt föreläsningarna och seminarierna, digitaliseras och kommer tillgängliggöras för att komma även de akter som inte kom

med, till gagn. På så sätt får fler människor tillgång till ny kunskap.

Musikgrupper fick också kompetensutveckling under våra bandträffar på olika håll i regionen. Vi har även arrangerat fortbildande träffar med körfokus. En stor ökning har också skett i hur stor andel av cirkeldarna inom profilområdet kultur som genomfört vår cirkledarutbildning 2019 gentemot föregående år.

Satsning på folkmusik

Det har under verksamhetsåret skett en intensifiering av arbetet med folkmusikverksamheten i regionen, inte minst i Uppsala. Särskilt nämnbärda är då en välbesökt kulningskurs, en 36 sångare stark folkmusikör som Bilda hjälpte till med att starta från grunden samt den nya folk- och världsmusikklubben "Klubb

Svea" som får en fortsättning även 2020. Rimbostämman och låtkursen på Ekebyholm har fortgått, liksom de öppna fiolkurserna med spelmannen Göran Buffalo Malmkvist, vid sidan av alla folkmusikband, spelmanslag och vokalgrupper vi stöttar.

Särskilda satsningar

Vi har arbetat med aktiva satsningar för att nå grupper vi har svårare att nå i det löpande arbetet. För målgruppen funktionsnedsatta kan karaokekvällar i Uppsala nämnas, samt "Funkisfestivalen" och "Musik-

schlaget". För att nå fler nyanlända har vi under året initierat ett samarbete med Project Playground, en organisation som arbetar med att utbilda, utveckla och stärka unga individer för att skapa en hållbar framtid. Under 2019 anordnades en ledarutbildning för att rusta personer som vill arbeta med kultur i vården. Det handlar främst om minnesfrämjande aktiviteter med musik, litteratur och film som verktyg, på äldreboenden och träffpunkter. Sju grupper i två kommuner kom sedan igång under året, två inom det äldre beprövade Bildakonceptet "Vi sjunger hjärna" och fem inom det nya "Grammofontimmen".

Det har varit helt underbart att få sjunga med så många härliga sångare och uppleva det samarbete som uppstår när man lyhört lyssnar in varandra.

Vivianne Thomsson,
deltagare

**Det är så fantastiskt
att Bilda har
Vi sjunger hjärna!
Det är en helt
avgörande aktivitet
för de som lider av
demens - då får de
blomma en stund!**

Bibbi Ahlstäde, ledare

Axplock ur verksamheten

KULTUR

Samspel mellan individ och grupp

En kör består av individer som alla är viktiga för körens helhet. Men hur blir en kör mer samspelt och lyhörd? Bilda har tillsammans med Katarina Henryson, tidigare medlem i The Real Group, tagit fram workshopen Körsångens kraft som under hösten turnerat i samtliga regioner. Sammanlagt har ca 250 personer deltagit. Workshoparna, som vände sig till både körsångare och körledare, leddes av Katarina Henryson. Genom olika övningar tränades samspelet mellan den enskilde individens och gruppens röst och energi.

Elektronisk livemusik

Blinkande lampor, knappar, mixerbord, trummaskiner och koncentrerade deltagare djupt försjunkna i synthmusikens elektroniska värld. Vad är en sequencer, en trummaskin och en effektpedal? Hur skapar man beats som får dansgolvet att explodera? I en studiecirkel under ledning av Uppsalas främsta profil inom synthmusik, Konrad Ilke, får unga personer lära sig grunderna inom elektronisk musik. Studiecirkeln kulminerar i en gemensam konsert där alla ges möjligheten att spela live.

Öppen Scen

Under hösten startade ett nytt arrangemang i Smedjan, "Öppen Scen" som återkommer två gånger per termin. Det blev genast succé med en fylld lokal av åskådare. Banden, max åtta stycken per kväll, som är i olika åldrar, av olika nationalitet, olika kön och spelar olika genrer får då uppträda med tre låtar var. "Vi hade en stor spridning i åldrarna", berättar Moa Brandt, verksamhetsutvecklare i Bilda. Metal, pop och blues blandades med folktopp och psykrock under intagandet av fika. "Ett av banden gjorde under höstens Öppen Scen sitt allra första framträdande" berättar Moa vidare.

Syftet med Öppen Scen är att erbjuda en mötesplats mellan folk i olika åldrar och av olika härkomst och att få en bättre sammanhållning mellan de hundra band som repar där i en avslappnad, prestigelös miljö. Bilda står för lokal, personal och fika. Öppen Scen fortsätter under 2020.

Fru Skagerrak på Nordic Folk Alliance i Göteborg

Showcase-festival för folkmusik

Nordic Folk Alliance är en så kallad showcase-festival där akter som är redo för internationella uppdrag möter branschfolk som kan hjälpa dem vidare. Bilda var medarrangör när festivalen arrangerades i Norden för allra första gången. Förebilden är den internationella Folk Alliance som tidigare bara anordnats i USA, Kanada och Australien. Band och artister inom folkmusik fick söka till att uppträda på Nordic Folk Alliance och valdes ut av en jury. Festivalen är inte bara en betydande plattform inom nordisk folkmusik utan också ett sätt att förmedla den vidare till övriga Europa och USA. Verksamhetsutvecklaren Anna Wikenius säger att "det känns fint att Bilda medverkar i ett sådant högkvalitativt sammanhang och att vi får vara med i en global familj av folkmusik". Bilda Öst medverkade med två akter; Kongero och Folk'avant.

Möten i Jerusalem

JERUSALEM FUNGERAR SOM en unik mötesplats och utsiktspunkt för svenskt folkbildningsarbete. Vi har sedan 1991 drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC) i Jerusalem med fler än 1 000 årliga besökare. Vårt bildningsarbete sker genom studie-cirklar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem.

Jerusalem erbjuder en mångfald av perspektiv för studier och samtal här hemma såväl som vid studieresor till Israel och Palestina. Här möts historia och nutid, österlandet och västerlandet, det religiösa och sekulära, det liberala och det fundamentalistiska. Här möts de tre Abrahamtiska religionerna, liksom två folk med historia och visioner kring samma land. Här tvingas man alltid att förhålla sig till "den andre".

Genom studiecentret i Jerusalem har vi kontakt och relation med människor i samfund och organisationer, både religiösa och sekulära, som är engagerade för fred, försoning och dialog.

Under 2019 genomförde vi 22 studieresor till Israel och Palestina, med sammanlagt 362 deltagare.

Arrangemang på studiecentret

Studiecentret är en unik mötesplats för lokalbefolkning och internationella som bor i Jerusalem. Under året bjöd vi bland annat in till föreläsningar kring religion och historia.

Frukostklubben är en återkommande aktivitet och en viktig samlingspunkt för svenskar som finns i Jerusalem. Den betyder mycket för nätverkande och att lära känna varandra. Vid varje tillfälle presenteras någon organisation lite mer ingående.

Vid påsk arrangerade Svenska Teologiska Institutet en Via Dolorosavandring som avslutades med frukost hos oss. En liten svensk julbasar och konsert med svenska advents- och julsånger lockade ett hundratal personer. Tillsammans med ACT Svenska Kyrkan har vi på försök startat en filmklubb för att visa kvalitetsfilm med kopplingar till Mellanöstern.

Under dagtid har studiecentret öppet för besökare. Ibland är det vara tomt, vissa dagar kommer hela grupper. Under året kom fler än 600 personer på spontanbesök. Utsikten från vårt tak ger en överblick över Jerusalem, ur ett historiskt, religiöst och politiskt perspektiv.

Folke Bernadotte-akademin förlade ett par seminariedagar på studiecentret. Svenska generalkonsulatet ordnade en informell middag med Sveriges biståndsmminister på vårt tak. En grupp riksdagspolitiker hade föreläsningar hos oss.

Nytt studiematerial

Under 2019 färdigställdes ett nytt studiematerial som bygger på tre korta filmer som presenterar en palestinsk muslimsk kvinna, en palestinsk kristen kvinna och en ung israelisk judisk familj. Studiematerialet är digitalt och kan användas såväl i digitala studiecirklar som i traditionella fysiska cirklar.

Framtida utveckling av verksamheten

En intern genomlysning av Bildas studiearbete med utgångspunkt från Jerusalem färdigställdes under året. Initiativet togs av förbundsledningen 2018, och en första delrapport med frågeställningar att fördjupa ytterligare presenterades i augusti ifjol. Under 2019 presenterades en rapport med förslag på hur kompetensområdet kan utvecklas, med tydligare formulerade målgrupper, koncept och förstärkt ekonomi.

I oktober beslutade Bildas förbundsstyrelse att namnet för kompetensområdet ändras, från Mellanöstern till Möten i Jerusalem. Namnändringen motiveras av att det är i Jerusalem som Bilda har ett studiecenter, och att det är denna stad, som anses helig inom tre religioner och utgör en politisk vision för såväl israeler som palestinier, som utgör en fascinerande utgångspunkt för vårt folkbildningsarbete.

Ledarutveckling

VÅRA CIREKLLEDARE ÄR nyckelpersoner i Bildas verksamhet. Vi vill och behöver värna deras kompetens och engagemang för att genomföra bra folkbildande verksamhet. Under 2019 har Bilda medvetet arbetat för att alla ledare ska ta del av den webbaserad grundutbildningen. Den nya utbildningen är, tillsammans med introduktionssamtalet, den inledande och obligatoriska delen i Bildas ledarutvecklingskoncept Lära för att Leda. Den ger också en bra grund för att gå vidare med Bildas fysiska cirkelledarutbildning, som arrangeras löpande.

Föreningsteknik och konflikthantering

Vi har under 2019 arrangerat cirkelledarutbildningar vid flera tillfällen och på olika platser i regionen. De vi arrangerar i egen regi på löpande basis är den Cirkelledarutbildningen för alla cirkelledare som vill utvecklas i sitt ledarskap, Föreningsteknik och Konflikthantering. I Cirkelledarutbildningen får deltagarna testa på olika övningar för att få igång samtalet i sin grupp samt olika metoder för att se till att alla kommer till tals. Vi strävar efter att få blandade grupper med ledare inom olika områden och bakgrunder, för att ge möjlighet till större erfarenhetsutbyte och chans att lära av varandra.

Kursen i konflikthantering brukar alltid vara väldigt populär och efterfrågad. Där får deltagarna fördjupade kunskaper i vad en konflikt är, hur den kan uppstå och vad de som cirkelledare kan göra för att hantera den. Kursen i föreningsteknik vänder sig till ideellt engagerade i våra medlemsorganisationer och samverkansparter och innehåller frågor såsom vad en styrelse gör, de olika ledamöternas funktion, hur man kan hålla effektiva möten, vad demokrati är samt olika ledarstilar.

Den nya ledarväskan

Bildas nya ledarväska som innehåller metoder för att underlätta samtal i grupp lanserades under 2019. Förutom att presentera materialet under våra utbildningar så hade vi en inspirationskväll kring materialet för cirkelledare och verksamhetsutvecklare har använt väskan i samband med möten med samverkansparter.

Utöver detta har vi även möjliggjort för cirkelledare att delta i kompetensutveckling arrangerade av andra, genom att betala deltagaravgifter i diverse seminarier, workshops och föreläsningar.

Ebba Brusewitz, verksamhetschef på Midsommargården, tilldelades ett av Stockholms stads folkbildningsstipendier. "Jag är hedrad och stolt. Jag och mina kollegor har kämpat hårt för att utveckla Midsommargården till en plats som präglas av ett öppet och kreativt klimat, där människor med olika bakgrund och förutsättningar möts, lär av varandra, utvecklas och trivs. Det känns fint att detta arbete uppmärksammas"

2 771

**personer har lett en cirkel
i Bilda Öst under 2019.**

**Farhad Sawari:
Bildå har gett mig
en chans att hitta rätt
puls och takt i livet**

Under hösten 2019 startade Bilda gitarrcirklar för barn mellan 6-17 år, alla nyanlända i Sverige. Ledare för grupperna heter Farhad Sarwari och har själv nyligen fått uppehållstillstånd.

FARHAD HAR UPPLEVT mer under sina tjugofyra år än många av oss andra någonsin kommer göra. Född i Iran, uppväxt i Afghanistan med sina föräldrar och sju syskon, tillbringade han sin barndom på den väl ansedda musikskolan World Bank Group med lärare rekryterade från hela världen. Men så kom talibanerna. De förbjöd all musikutövning och sprängde skolan. Farhad, som nu blivit tonåring och själv undervisade föräldralösa barn, varnades av talibanerna för sin musikverksamhet. Till slut såg han inget annat val än att lämna landet. "Annars hade jag hamnat i fängelse" berättar han.

Som 16-åring flydde han ensam genom Europa för att slutligen hamna i Sverige år 2012. Farhad visste aldrig hur han skulle få mat eller var han skulle sova. Väl i Sverige trodde inte Migrationsverket på hans historia utan krävde att han skulle visa sina påstådda kunskaper i klarinett, gitarr och piano på en musikskola. Intyget var talande, skolan inte bara bekräftade att Farhad var musiker, de ville också anställa honom som vikarie.

Första tiden i Sverige

Farhad berättar om en fruktansvärd första tid i Sverige. Att bo på ett flyktingboende där många är oroliga och nedstämda är en tuff miljö. Verkligheten hann ikapp Farhad som blev deprimerad. Han slutade också spela musik som alltmer hade förknippats med svåra känslor och mörker. Han kastade till och med bort sin gitarr så den gick sönder. Räddningen blev hans fru, som han träffade på en svenskurs. "Dina fingrar rör sig oavbrutet, de vill ju spela", påpekade hon. Sakta men säkert återvann Farhad glädjen till musiken och till livet.

Farhad läste svenska, utbildade sig sedan till sjuksköterska och arbetar just nu på akuten på Södersjukhuset.

Samarbetet med Bilda

Under hösten 2019 startade Bilda gitarrcirklar för barn mellan 6-17 år. Barnen, alla nyanlända i Sverige, delades in i grupper utifrån ålder.

"Gitarrgrupperna är som en familj för mig" berättar Farhad. Det spelar ingen roll att vi kommer från olika länder, vi förenas i musiken. Bilda har gett mig en chans att uttrycka mina känslor, hitta rätt puls och takt i livet. Jag känner att det finns en framtid". Grupperna betyder också mycket för deltagarna; "Bilda har skapat en mötesplats för de här barnen. Vi kan inte alltid prata med varandra men det behövs inte. Musiken är ett språk". Beroende på vilka nationaliteter som finns i grupperna väljer Farhad musikstycken från deltagarnas hemländer. "De vet att jag också har varit ny i Sverige och det ger oss en speciell kontakt" slår Farhad fast. "Vi gör det här tillsammans. Var skulle de annars ha träffat mig om inte Bilda möjliggjort detta?"

Framtiden är ljus

Farhad har inte träffat sin familj på åtta år utan all kontakt sker via Skype. Av rädsla för att bli kvarhållen i Afghanistan vågar han inte heller besöka dem. Inte heller kan familjen komma på besök till Sverige. Ändå ser han ljus på framtiden. Med glädje i ögonen berättar han att han sedan sex månader har uppehållstillstånd och hur bra han, hans fru och deras lille son trivs i Sverige.

Att Farhad är en god förebild för barnen han möter står utom tvivel. Likaså att hans gitarrkurser är ett stort bidrag till samhället. Att möta en god förebild i tidig ålder kan göra all skillnad för framtiden.

I vår vision står att Bilda vill skapa möten över gränser. Ett sätt till det, är att skapa kultur, så som Farhads gitarrcirklar.

32

unga personer har lärt sig spela gitarr i en studiecirkel med ledaren Farhad Sawari.

Offentliga arrangemang

VARJE ÅR MEDVERKAR Bilda i flera större offentliga arrangemang, där vi bidrar med god folkbildning genom olika former av möten, fördjupande samtal och kulturupplevelser. Ibland skapar vi arenorna själva, ibland tar vi plats på redan existerande arenor. Genom dessa offentliga arrangemang vill vi göra vår verksamhet relevant för såväl nuvarande som nya deltagare och målgrupper.

I detta arbetar vi ofta i nära samarbete med våra medlemsorganisationer och andra – etablerade och nya – samarbetsparter. Genom att finnas med där andra samhällsaktörer finns, skapar vi också kreativa nätverk och utvecklar nya samarbeten.

Bilda i Almedalen

Sedan flera år tillbaka arrangerar vi i samverkan med andra ett stort antal seminarier under Almedalsveckan i Visby. Avgörande för vår framgång i Almedalen är just våra olika samarbeten. Våra främsta samarbetspartner under veckan är Equmeniakyrkan och Newmaninstitutet/Signum. Men vi arrangerade i år också seminarier tillsammans med Enskilda Högskolan Stockholm, RPG, Studieförbunden, Erikshjälpen, S:t Lukas, Sveriges Unga Katoliker (SUK), Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF), Kristna Fredsrörelsen och många fler.

Utöver det egna programmet medverkar vi även i andra samtal. Ett exempel från 2019 var ett seminarium arrangerat av Forum – idéburna organisationer med social inriktning där vi medverkade tillsammans med bland andra socialminister Lena Hallengren. Seminariet handlade om det idéburna offentliga partnerskapet med verksamhet i Oxhagen/Varberga, Örebro, där vi är en av flera parter som söker innovativa lösningar för ett mer inkluderande samhälle.

Vi hade fler besökare på våra seminarier jämfört med föregående år, trots ett något minskat besökarantal för Almedalsveckan som helhet.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna arrangerades i Linköping 2019.

Vi var medarrangör till en rad seminarier, framför allt i samarbete med Högskolan för Mänskliga rättigheter, men också Myndigheten för stöd till trossamfund och Kristna Fredsrörelsen. Temat för årets dagar var Rätten till hälsa, och våra välbesökta seminarier lyfte bland annat frågor om klimat och hälsa, religion och hälsa och ungdomars psykiska hälsa. I vår monter presenterade vi

olika projekt och verksamheter. Bilda var också medarrangör till några olika kringarrangemang, bland annat en Existentiell Filmkväll på Babettes Kafferri, med visning av och samtal kring filmen Kapernaum.

Framtida mötesplatser

Vårt arbete med större offentliga arrangemang präglas av omsorg, tålamod och organisk utveckling av former, innehåll, samarbeten och relationer. Vi börjar ofta i mindre skala, med fokus på kvalitet i genomförandet, för att sedan växa där vi ser att det fungerar. Ett område som har och kommer att ha fortsatt tydligt fokus i vårt deltagande i olika arrangemang är livstolkning och existentiella frågor, liksom frågan om religionens plats i vårt samhälle.

Ett exempel är turnén "Finns det plats för religion och tro i Sverige?" med samtal mellan troende från olika religioner. Samtalen leddes av Anna Lindman, religions- och livsåskådningsjournalist på SVT.

**I ett alltför
segregerat samhälle
som vårt är det viktigt att
skapa mötesplatser där vi
tillsammans undersöker
våra olikheter och likheter.**

Magnus Sundell,
programproducent
på Bilda

”Vi var några som ville lära oss ljudteknik”

En fredagskväll spelar LASER på Ungdomens Hus i Uppsala. Samma kväll hålls tredje studiecirkeltillfället i scenteknik, där Ylva Wänstrand är en av deltagarna.

DE HÅLLER SOM bäst på att rigga och testa ljudet för kvällens spelning. Cirkelledaren Oscar Edling, till vardags student på Kungliga Tekniska Högskolan, är ljudtekniker och brukar hjälpa till när det är spelningar i huset.

– Vi var några aktiva medlemmar som ville lära oss ljudteknik och nu har det blivit av. Målet är att vi ska kunna sköta ljudet själva när vi har konserter eller open mic på vår scen. Varje studiecirkeltillfälle är kopplat till en konsert, när vi tränar på att sköta ljudet, berättar Ylva.

Det började med en studiecirkel i hur ljudteknik fungerar i teorin, men ungdomarna kände att de behövde öva det praktiskt och då formades studiecirkeln i praktisk scenteknik.

– Jag tycker att det är roligt att folk lär sig och inte är beroende av mig när de ska ha spelningar. Jag har försökt få dem att göra själva och testa sig fram. Inom ljudteknik finns inget rätt och fel, det är trial and error som gäller, säger Oscar Edling, studiecirkelledare.

När Ylva hittade till Ungdomens Hus hade hon länge längtat efter en plats att umgås på. Sedan dess har hon tillbringat mycket tid i huset och även engagerat sig i föreningen, under ett par år som aktiv i styrelsen. Ylva beskriver hur hennes engagemang i föreningen och huset har lärt henne mycket och gjort henne stolt.

– Jag har lärt mig lika mycket här som på gymnasiet eftersom vi sköter allt som rör huset och verksamheten själva. Och jag har märkt att jag kan göra skillnad fast jag är ung. Det går att påverka. Arbetet har gjort att jag har känt mig viktig och stolt, berättar Ylva.

Digitala utvecklingsprojektet

FÖR ATT ÖKA sin relevans i dagens samhälle och samordna förändringsresan startade Bilda ett digitalt utvecklingsprojekt under 2018 med extra resurser centralt och regionalt. Gruppen arbetar brett över hela verksamheten med att öka den digitala kunskapen och förmågan inom Bilda, samt för våra medlemsorganisationer, samarbetspartners, cirkelledare och deltagare.

Folkbildningsverksamheten har försetts med digitala mötesplatser och verktyg som möjliggör trygga och nyfikna möten mellan människor. Under året ökade användningen av dessa verktyg i genomsnitt med cirka 250 procent. Främst är det i videomöten, Learnify, Kulturkompis och We are voice som grupper möts, delar, lär och samskapar.

Bildas arbetssätt och arbetsverktyg har effektiviserats och uppgraderats till Office 365 som möjliggör och förenklar kommunikation. I dag finns det till exempel drygt 300 grupper i Teams – en klar skillnad mot de 15 grupper som var aktiva på det tidigare intranätet.

Vi ser även digitala arbetssätt i högre utsträckning bland våra cirkelledare, exempelvis ökade antalet arrangemang som rapporterades digitalt med 28 procent 2019.

Från verksamheten syns en del spännande digitala initiativ, som streamade arrangemang, distanscirkel inom nya områden och att ”repa blandat”, det vill säga både fysiskt i lokalen och digitalt via video i realtid.

Tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner har vi tagit fram digitala material och koncept som på olika sätt bidrar till uppfyllandet av de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. *Lina och Linus, Vi och dom andra, Män förändrar, Digitaljakten, Introduktionsutbildning, Våga prata om nätporr med unga* är några exempel. Det digitala formatet bidrar även till att vi kan nå ut till och inkludera fler i samhället.

Ett arbete för att göra det digitala utbudet mer lättillgängligt och synligt för våra målgrupper pågår. Ett resultat av det syns på bilda.nu/digitalt

100%

Under 2019 har Bildas utbud av digitala koncept och material dubblerats

28%

Antal arrangemang som rapporterats digitalt har ökat med 28% under 2019

Stödfunktioner

Ekonomi och administration

Under året låg fokus i ekonomiarbetet på att förbereda nya rutiner för uppföljning och analys av verksamheten samt förändra processer inom redovisning och lönehantering.

Under 2020 ska ett nytt ekonomisystem införas, vilket ger möjligheter till ökad integration med studieförbundens gemensamma verksamhetsrapporterings-system Gustav. Det administrativa arbetet inom hela Bilda kommer genom detta att underlättas.

Ett flertal kompetensutvecklingsaktiviteter genomfördes under året inom ekonomi, administration och kvalitet. För att stärka den interna kontrollen inom främst ekonomiområdet togs bland annat en särskild utbildning fram för förtroendevalda revisorer. Den ekonomiska granskningen i samband med förbundskansliets regionrevisioner har även utvecklats till att omfatta fler moment med ökad systematik.

Utvecklingen av en ny webbaserad rapporteringstjänst skedde under 2019. Denna kommer att underlätta verksamhetsrapporteringen för cirkelledare, medlemsorganisationer, samverkansparter samt Bildas verksamhetsutvecklare. Under hösten och vintern deltog en stor del av Bildas personal i olika utbildningar i det nya rapporteringssystemet som fullt ut driftsätts under januari 2020.

HR

HR arbetar med att utveckla och stötta i personalrelaterade processer. Målet är en god och utvecklande arbetsmiljö och organisering, medarbetarskap och ledarskap som stöttar verksamhetens mål.

Under året utvecklades introduktionen av nyanställda och många gemensamma tillfällen för kompetensutveckling och gemensamt lärande arrangerades.

Under hösten anordnades Bildas personaldagar där 220 anställda deltog. Målet med de fyra dagarna var att ge inspiration och erfarenhetsutbyte som leder till

verksamhetsutveckling, stärkt gemenskap och förtydligande av organisationens identitet och gemensamma mål.

Under året genomfördes en utbildningsdag om inkludering, normer och diskriminering för alla anställda. Utbildningen är en del av Bildas arbete för att minska risken för diskriminering och arbeta för lika rättigheter och möjligheter. Med samma syfte genomfördes även civillurageutbildningar för anställda på flera platser i landet. Samtliga medarbetare deltog under året i utbildningar kopplat till införandet av Office 365.

I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

I linje med kompetensutvecklingsplaner genomfördes BAS-utbildningar i form av Ny i Bilda samt och ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda. Planen för individanpassad kompetensutveckling sker i de årliga medarbetarsamtalen och genomfördes löpande under året.

Samverkansformer och anställningsvillkor justerades under 2019 för att passa dagen arbetssätt.

Antal anställda vid studieårets slut samt en jämförelse mellan studieåren 2019-2015

	2019	2018	2017	2016	2015
Regioner	255	254	255	247	226
Förbundskansliet	38	37	35	35	33
Totalt	293	291	290	282	259
Summa heltidstjänster	246	245	240	240	220

Kommunikation

Sedan 2017 pågår ett större förändringsarbete i syfte att anpassa kommunikationsarbetet till digitaliseringsens möjligheter och att bättre stödja verksamhetsmålen. Som ett led i det arbetet lanserades i mars 2019 en webbplats med ny plattform, struktur och design baserad på den grafiska profil som togs fram under 2018. Med den nya webbplatsen har vi fått flera nya funktioner på plats, däribland möjligheten att omvandla ett arrangemang som är publicerat på bilda.nu till en affisch.

Som ett led i att tillgängliggöra information om Bildas verksamhet är webbplatsen bilda.nu anpassad enligt standarden WCAG 2.0 nivå AA. Det pågår ett arbete sedan våren 2019 med att se över alla texter för att de ska vara lättlästa. Vi använder läsbarhetsindex som vägledning. Alla webbtexter är skrivna på svenska, men möjligheten att översätta webbplatsen till andra språk kan ske med hjälp av en Google Translate-funktion.

I samband med övergången till Office 365 lanserades ett nytt intranät, med mycket nytt innehåll som också är bättre webbanpassat än tidigare. Stort fokus ligger på att via intranätet ge möjlighet att snabbt hitta den information man söker och många möjligheter till ny kunskap för olika roller.

I början av året genomfördes en utvärdering av strategin för digital kommunikation med fokus på sociala medier. Utifrån den har ett antal förbättringsaktiviteter genomförts liksom fortbildning och kunskapsutbyte för Bildas kommunikatörer kring social medieanvändning och annonsering, strategiskt PR-arbete och filmproduktion.

IT

Under sensvåren 2019 gick Bilda över till Office 365. Innan dess saknade Bildas medarbetare möjligheter att dela dokument och kommunicera över regiongränserna, förutom via e-post. Bilda hade en ålderstigen dator- och mobilpark, vilket försvårade användning av IT-system och telefoniappar. Genom

införandet av Office 365 har vi fått ett enklare sätt att kommunicera över regiongränserna och dela information med varandra. Antalet aktiva samtalsgrupper är 322 team jämfört med 15 grupper på det tidigare intranätet. Det är också betydligt enklare att bjuda in externa gäster att delta i team eller att dela filer med dem.

Efter implementationen görs regelbundna analyser av användningen. Vi har exempelvis minskat e-posttrafiken med 33 procent jämfört med före övergången. Vi har även kunnat minska våra lagringskostnader för filer på filserverar. Bilda är geografiskt spritt på 35 kontor runt om i Sverige, vilket innebär mycket resande. Med Teams istället för Skype for Business har kvaliteten på videomöten förbättrats avsevärt. Resekostnaderna har gått ner med 12 procent sedan införandet i juni 2019.

I samband med Office 365 gjordes investeringar i ny hårdvara och vi tog MDM-system i drift, vilket ökar möjligheterna att erbjuda alla användare uppdaterade appar, genvägar et cetera till mobilerna. Överlag upplevs plattformen mer modern och möjligheterna att använda nya verktyg har lett till att användarna utforskar och lär tillsammans.

Kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att skapa en kultur av transparens och ansvarighet. När verksamhetens styrning och kontroll tydliggörs och synliggörs, skapar det trygghet för både personal och ledning.

Bilda har ett helhetsperspektiv på kvalitetsarbete. Bildas systematiska kvalitetsarbete handlar i grunden om att säkerställa att verksamheten genomförs enligt gällande regelverk och är i linje med statens folkbildningspolitiska syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument. Möten över gränser och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Bildas systematiska internkontroll genomförs bland annat inom ramen för tre kvalitetsprocesser; systematisk internkontroll regionnivå, systematisk internkontroll förbundskansli och fördjupad granskning (särskild internkontroll). Varje process resulterar i riskanalyser och en rad olika systematiska kontrollaktiviteter och åtgärder.

Förbundskansliet har det huvudsakliga ansvaret för att kvalitetssäkra all den verksamhet som rapporteras för statsbidrag. Bildas internkontrollteam redovisar årligen genomförandet och resultatet av bland annat granskningar, rimlighetsbedömningar och justeringar av den statsbidragsberättigade verksamheten till Folkbildningsrådet. Förbundskansliet arbetar även med riskanalys och åtgärdsarbete på olika nivåer inom Bilda och säkerställer att lärdomar, nya rutiner och instruktioner sprids i organisationen.

Kvalitetsarbete på regionnivå handlar bland annat om att kvalitetssäkra verksamhetsstyrningen genom att exempelvis skapa rutiner för rapportering, fördela ansvar, genomföra riskanalyser och arbeta med handlings- och åtgärdsplaner. Kansliet stöder regionernas arbete genom instruktioner, mallar och lathundar. Under 2019 genomfördes en fördjupad granskning av folkbildningsverksamheten i tre av Bildas sex regioner. Den fördjupade granskningen syftade till att granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav, följa upp regionens arbete med internkontroll, granska särskilt riskfyllda verksamhetsområden och stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll. Totalt granskades verksamhet motsvarande 107 000 timmar, vilket motsvarar 8,5 procent av all inrapporterad verksamhet 2018.

Under 2019 fortsatte arbetet med att utveckla Bildas modell för deltagarundersökningar. Från och med 2019 görs enkätundersökningarna anonymt och web-baserat för att öka reliabiliteten. Deltagarenkäten utgörs av frågor som ställs till deltagare angående deras upplevda lärande, deltagande, egenmakt, menings-

skapande och engagemang kopplar till folkbildningspolitikens fyra syften och Bildas kärnvärden Frizon, Perspektiv och Samspel.

Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2019 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Rutiner för hantering av kvalitetsfrågor utvecklades vidare i form av formalisering av internkontrollfunktioner på förbundskansliet.
- Utveckling av genomförande av den särskilda internkontrollen (fördjupad granskning).
- Övergång till digitala verktyg, såsom e-listor, som underlättar uppstart och rapportering av folkbildningsverksamheten för ledare och verksamhetsutvecklare.
- Ett utvecklingsprojekt för att kartlägga och effektivisera Bildas arrangemangsflöden inom studiecirklar och kulturprogram.
- Anvisningar för en ökad egenkontroll gällande verksamheten (exempelvis, rimlighet/uppfyllande av regelverk) inom regionerna har även tagits fram och kommer under 2020 att bli ett obligatoriskt moment i det årliga internkontrollarbetet

Projektstödsfunktionen

Bildas projektverksamhet har vuxit under de senaste åren och blir en allt viktigare del av verksamheten. Den centrala projektstödsfunktionens syfte är att stödja regionerna att bereda, följa upp och utvärdera projekt genom att tillhandahålla projektmallar och verktyg och bygga projektkompetens inom Bilda genom rådgivning och utbildning. Under 2019 förstärkte förbundskansliet sitt projektstödsarbete för att möta upp de ökade behoven av stöd.

Regionfakta

Regionstämma

Ingen regionstämma hölls 2019. Enligt stadgarna ska den hållas vartannat år. Regionstämman för 2020 hölls per capsulam i april.

Styrelsen

Regionstyrelsen för Bilda Öst består sedan regionstämman i april av följande personer:

Thord-Ove Thordson, Norrtälje, ordförande
Marianne Frändemark, Stockholm, vice ordförande
Iskender Aslan, Vällingby
Tomas Boström, Romakloster
Elisabeth Haag, Bromma
Kajsa Haglund, Uppsala
Emelin Shabo, Sundbyberg
Anna Skagersten, Lidingö
Cecilia Thomson, Uppsala

Regionstyrelsen har under verksamhetsperioden 1 januari – 31 december 2019 haft fem stycken protokollförda sammanträden (inklusive det konstituerande sammanträdet efter stämman).

Revisorer

Ordinarie

Aukt. revisor: Ragnar Santesson, Winthers Revisionsbyrå

Förtroendevald: Ewert Bengtsson, Uppsala

Suppleant

Aukt. revisor: Lena Isik, Winthers Revisionsbyrå

Förtroendevald: Ingrid Gothäll, Gotlands Tofta

Valberedning

Valberedningens ordförande har varit Lars-Göran Olsson, Sundbyberg. Övriga ledamöter har, sedan stämman 2018, varit Anders Andersson, Anna Rehnberg, Lisa Wettergren och Laura Zaki.

Personal

Bilda Öst har under 2019 haft bemanning inom

samtliga profilområden samt inom administration, kommunikation och ledarutveckling.

Följande personer har arbetat inom Bilda Öst under 2019:

Regionkontor Stockholm

Sue Adolfsson, administratör
Christina Bergerheim, administratör
Moa Brandt, verksamhetsutvecklare
Celia Cox, verksamhetsutvecklare
Åsa Fellenius, administratör
Lena Frisell, verksamhetsutvecklare
Maria Gilljam, kommunikatör
Kamilla Krackowski, kommunikatör
Ruba Hanna Micheal, verksamhetsutvecklare
Karl Högberg, administratör
Alen Josef, verksamhetsutvecklare
Johanna Karnhill, verksamhetsutvecklare
Aziz Kouki, verksamhetsutvecklare
Maria Makdesi Elias, verksamhetsutvecklare
Ewa Melin Larsson, verksamhetsutvecklare
Paulo Murga, verksamhetsutvecklare
Susanne Selling, administratör
Sofia Walan, regionchef
Alexandra Wanngård, verksamhetsutvecklare
Charlie Karlsson, vaktmästare
Emilia Pettersson, verksamhetsutvecklare
Anna Wikenius, verksamhetsutvecklare
Karolina Danilczuk, verksamhetsutvecklare
Lena Frisell, verksamhetsutvecklare
Ivette Boktor, verksamhetsutvecklare
Joel Gabrielsson, verksamhetsutvecklare

Lokalkontor Södertälje

Susanne Ayoub, verksamhetsutvecklare
Mikael Ivarsson, verksamhetsutvecklare
Tawfik Matty, verksamhetsutvecklare
Johanna Olaison, enhetschef
Elias Seven, verksamhetsutvecklare
Hani Snouno, verksamhetsutvecklare
Lena Yakoob, verksamhetsutvecklare
Tina Youssef, verksamhetsutvecklare

Lokalkontor Uppsala

Charlotte Backlund, verksamhetsutvecklare

Linda Brandemark, enhetschef

Malin Forsvall, verksamhetsutvecklare

Elias Hall, verksamhetsutvecklare

Rasmus Nilsson, verksamhetsutvecklare

Lokalkontor Visby

Rune Gardell, verksamhetsutvecklare

Britta Lundh, administratör

Annica Grönhagen, verksamhetsutvecklare

Julia Westberg, verksamhetsutvecklare

RÖSTER FRÅN DELTAGARE

Vad bra att ni har den här kursen,
våra barnbarn har inte
tålamodet att hjälpa oss.

Nästa gång ska jag ta med
mig min väninna hit!

TACK Bilda! Vi skulle aldrig
mötas och ha roligt och
lära oss tillsammans!

Ibland hjälper det inte att ha ett CV
och personligt brev. Det är mycket
bättre och enklare om det går
via vänner och vänneres vänner.

Vi besökte kulturella platser,
vi lagade mat, vi åkte tåg,
vi dansade och vi lärde känna
många nya vänner och det är livet!

Det här var ju riktigt roligt. Jag måste
nog komma tillbaks framöver också!

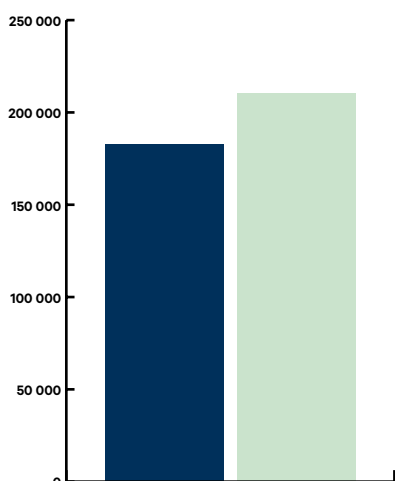
Verksamhetsstatistik

Verksamhetsvolym

(Asylverksamhet ej inräknat)

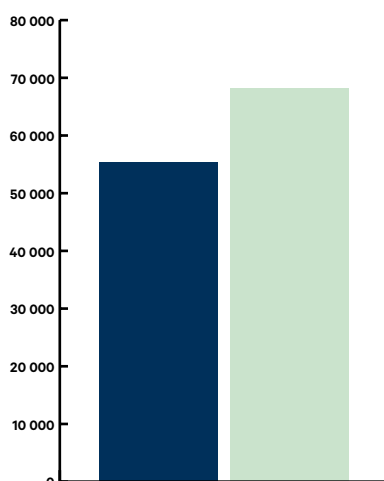
Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal unika deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Studiecirklar	3 260	3 594	10 696	11 895	182 709	210 581
Annan folkbildningsverksamhet	1 455	1 679	10 938	12 399	55 363	68 187
Kulturprogram*	5 351	5 985	-	-	48 159	53 865
Totalt	10 066	11 258	21 634	24 294	286 231	332 633

* På kulturprogram förs ingen statistik över unika deltagare. Kulturarrangemang räknas om till 9 st studietimmar/arrangemang.

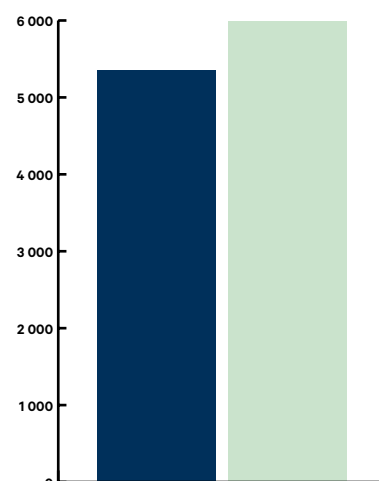
Studiecirklar

■ Antal studietimmar 2018
■ Antal studietimmar 2019

Annan folkbildningsverksamhet

■ Antal studietimmar 2018
■ Antal studietimmar 2019

Kulturprogram

■ Antal arrangemang 2018
■ Antal arrangemang 2019

Riktade insatser 2019

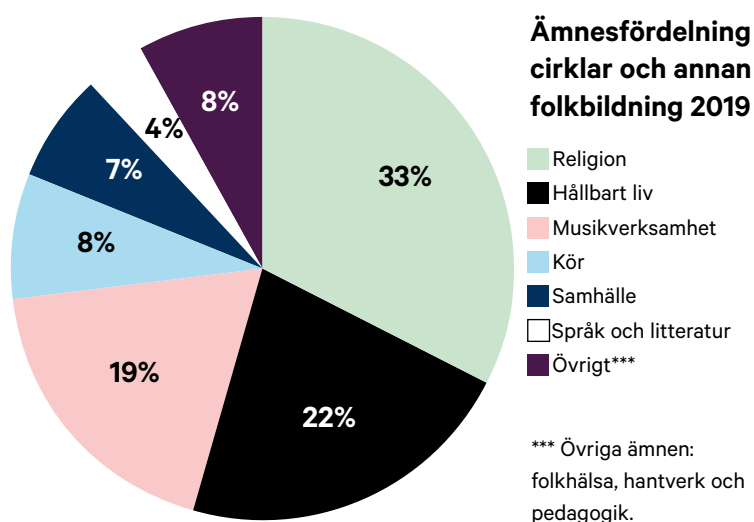
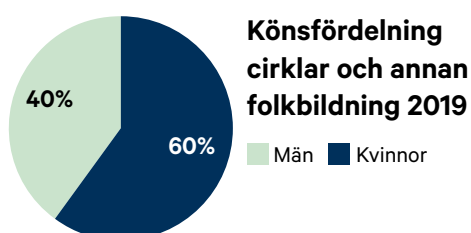
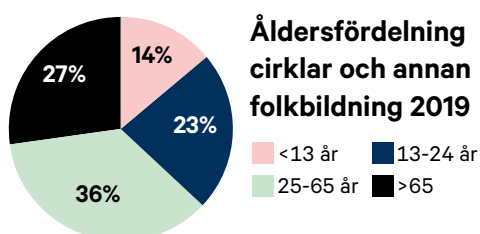
Verksamhetsform	Antal arrangemang	Antal unika deltagare	Antal studietimmar
Svenska från dag 1	95	276	3 365
Vardagssvenska	15	155	627
Uppsökande och motiverande insatser	107	559	4 432
Totalt	217	990	8 424

Verksamhet medlemsorganisationer, samverkande organisationer, fria grupper och egen regi

Organisation	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar*	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Medlemsorganisationer	7 107	7 988	212 063	239 902	215 784	254 153
Därav Frikyrkor	3 205	3 404	106 604	109 928	45 110	46 973
Därav Ortodoxa kyrkor	2 406	3 034	60 215	82 194	130 539	161 831
Därav Katolska kyrkan	962	1 108	23 786	27 915	33 110	39 223
Därav Ekumeniska organisationer	534	442	21 458	19 865	7 025	6 126
Samverkande organisationer	1 297	1 572	60 006	59 456	19 801	26 675
Därav kulturföreningar	698	742	45 024	37 039	10 605	13 834
Därav kyrkliga organisationer	290	183	4 762	4 512	4 017	2 604
Därav övriga	309	647	10 220	17 905	5 179	10 237
Fria grupper**	1 108	1 280	25 151	33 528	43 975	46 703
Därav kulturgrupper	1 000	1 069	23 157	29 905	42 541	44 131
Därav övriga	108	211	1 994	3 623	1 434	2 572
Verksamhet i egen regi	554	418	10 520	10 356	6 671	5 102
Totalt	10 066	11 258	307 740	343 242	286 231	332 633

* Kulturprogram räknas om till 9 studietimmar/arrangemang.

** Grupper som inte är kopplade till en församling/förening.

Verksamhet fördelad på län och kommuner

Gotlands län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Gotland						
Studiecirklar	143	173	915	1 092	10 862	11 815
Annan folkbildningsverksamhet	56	61	947	1 037	1 267	1 423
Kulturprogram	495	475	20 037	25 036	4 455	4 275
Summa	694	709	21 899	27 165	16 584	17 513
Summa Gotlands län	694	709	21 899	27 165	16 584	17 513

Stockholms län

Botkyrka

Studiecirklar	137	186	996	1 460	7 379	10 889
Annan folkbildningsverksamhet	107	130	931	1 305	4 500	6 131
Kulturprogram	203	112	15 311	10 242	1 827	1 008
Summa	447	428	17 238	13 007	13 706	18 028

Danderyd

Studiecirklar	9	9	85	75	540	503
Annan folkbildningsverksamhet	2	4	51	91	69	180
Kulturprogram	17	44	834	1 788	153	396
Summa	28	57	970	1 954	762	1 079

Ekerö

Studiecirklar	2	3	15	18	40	60
Annan folkbildningsverksamhet	0	3	0	67	0	80
Kulturprogram	8	35	629	1 614	72	315
Summa	10	41	644	1 699	112	455

Haninge

Studiecirklar	1	0	3	0	10	0
Annan folkbildningsverksamhet	1	0	5	0	7	0
Kulturprogram	18	14	742	693	162	126
Summa	20	14	750	693	179	126

Huddinge

Studiecirklar	27	37	229	293	944	1 158
Annan folkbildningsverksamhet	25	20	355	394	639	494
Kulturprogram	72	58	4 668	2 288	648	522
Summa	124	115	5 252	2 975	2 231	2 174

Stockholms län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Järfälla						
Studiecirklar	19	47	128	302	528	2 859
Annan folkbildningsverksamhet	26	27	350	387	538	566
Kulturprogram	90	114	4 983	5 786	810	1 026
Summa	135	188	5 461	6 475	1 876	4 451
Lidingö						
Studiecirklar	2	12	31	95	77	720
Annan folkbildningsverksamhet	0	2	0	19	0	74
Kulturprogram	15	43	610	1 859	135	387
Summa	17	57	641	1 973	212	1 181
Nacka						
Studiecirklar	29	31	242	246	1 697	1 791
Annan folkbildningsverksamhet	25	31	211	348	1 060	1 224
Kulturprogram	131	84	4 470	2 743	1 179	756
Summa	185	146	4 923	3 337	3 936	3 771
Norrtälje						
Studiecirklar	30	15	221	119	582	306
Annan folkbildningsverksamhet	2	5	48	125	10	28
Kulturprogram	39	21	1 588	880	351	189
Summa	71	41	1 857	1 124	943	523
Nykvarn						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Nynäshamn						
Studiecirklar	4	4	34	38	86	62
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	30	23	718	462	270	207
Summa	34	27	752	500	356	269
Salem						
Studiecirklar	13	15	105	119	389	461
Annan folkbildningsverksamhet	13	8	351	354	538	478
Kulturprogram	4	2	210	140	36	18
Summa	30	25	666	613	963	957

Stockholms län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Sigtuna						
Studiecirklar	25	41	180	309	1 056	2 099
Annan folkbildningsverksamhet	27	25	211	212	1 403	1 552
Kulturprogram	44	99	1 303	4 636	396	891
Summa	96	165	1 694	5 157	2 855	4 542
Sollentuna						
Studiecirklar	39	51	248	421	1 998	2 881
Annan folkbildningsverksamhet	13	17	160	233	370	587
Kulturprogram	98	104	4 900	3 630	882	936
Summa	150	172	5 308	4 284	3 250	4 404
Solna						
Studiecirklar	4	2	48	10	144	126
Annan folkbildningsverksamhet	8	6	248	323	473	279
Kulturprogram	31	37	917	1 472	279	333
Summa	43	45	1 213	1 805	896	738
Stockholm						
Studiecirklar	1 315	1 401	8 411	8 979	70 897	77 219
Annan folkbildningsverksamhet	691	758	9 738	10 308	21 293	22 635
Kulturprogram	1 968	2 367	103 956	109 249	17 712	21 303
Summa	3 974	4 526	122 105	128 536	109 902	121 157
Sundbyberg						
Studiecirklar	156	170	933	1 013	11 055	13 289
Annan folkbildningsverksamhet	45	55	424	565	2 790	4 368
Kulturprogram	288	295	8 384	11 162	2 592	2 655
Summa	489	520	9 741	12 740	16 437	20 312
Södertälje						
Studiecirklar	651	759	4 237	5 224	50 108	58 830
Annan folkbildningsverksamhet	204	300	2 042	2 955	14 230	22 289
Kulturprogram	635	896	29 459	51 731	5 715	8 064
Summa	1 490	1 955	35 738	59 910	70 053	89 183
Tyresö						
Studiecirklar	1	10	10	61	20	230
Annan folkbildningsverksamhet	5	4	40	20	85	31
Kulturprogram	0	1	0	6	0	9
Summa	6	15	50	87	105	270

Stockholms län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Täby						
Studiecirklar	3	3	39	43	93	45
Annan folkbildningsverksamhet	11	8	155	116	107	88
Kulturprogram	14	31	1 003	1 410	126	279
Summa	28	42	1 197	1 569	326	412
Upplands-Bro						
Studiecirklar	2	2	16	16	90	90
Annan folkbildningsverksamhet	2	2	29	32	36	30
Kulturprogram	10	0	242	0	90	0
Summa	14	4	287	48	216	120
Upplands-Väsby						
Studiecirklar	41	52	327	444	2 987	3 880
Annan folkbildningsverksamhet	7	9	75	70	467	616
Kulturprogram	57	60	2 948	2 943	513	540
Summa	105	121	3 350	3 457	3 967	5 036
Vallentuna						
Studiecirklar	12	9	108	81	264	163
Annan folkbildningsverksamhet	3	12	34	87	16	64
Kulturprogram	24	30	1 052	1 051	216	270
Summa	39	51	1 194	1 219	496	497
Vaxholm						
Studiecirklar	1	0	5	0	9	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	1	23	14	459	9	207
Summa	2	23	19	459	18	207
Värmdö						
Studiecirklar	3	2	50	31	88	54
Annan folkbildningsverksamhet	1	0	28	0	47	0
Kulturprogram	9	1	175	32	81	9
Summa	13	3	253	63	216	63
Österåker						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	4	4	23	24	29	33
Kulturprogram	1	19	30	884	9	171
Summa	5	23	53	908	38	204
Summa Stockholms län	7 555	8 804	221 356	254 592	234 051	280 159

Uppsala län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Enköping						
Studiecirklar	48	56	362	436	3 952	4 609
Annan folkbildningsverksamhet	20	17	206	192	1 677	1 535
Kulturprogram	161	107	10 319	7 600	1 449	963
Summa	229	180	10 887	8 228	7 078	7 107
Heby						
Studiecirklar	31	36	310	340	1 619	1 604
Annan folkbildningsverksamhet	21	18	279	200	537	439
Kulturprogram	59	50	3 362	3 564	531	450
Summa	111	104	3 951	4 104	2 687	2 493
Håbo						
Studiecirklar	5	3	30	20	113	59
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	2	1	21	10	18	9
Summa	7	4	51	30	131	68
Knivsta						
Studiecirklar	11	8	101	62	263	156
Annan folkbildningsverksamhet	3	4	49	73	68	113
Kulturprogram	13	5	507	150	117	45
Summa	27	17	657	285	448	314
Tierp						
Studiecirklar	38	39	321	359	733	793
Annan folkbildningsverksamhet	13	10	167	187	162	101
Kulturprogram	54	42	2 750	1 863	486	378
Summa	105	91	3 238	2 409	1 381	1 272
Uppsala						
Studiecirklar	427	391	2 856	2 806	13 475	13 262
Annan folkbildningsverksamhet	115	136	1 628	1 834	2 899	2 719
Kulturprogram	720	749	38 522	39 231	6 480	6 741
Summa	1 262	1 276	43 006	43 871	22 854	22 722
Älvkarleby						
Studiecirklar	0	1	0	15	0	12
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	7	8	145	154	63	72
Summa	7	9	145	169	63	84

Uppsala län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Östhammar						
Studiecirklar	31	26	264	271	611	556
Annan folkbildningsverksamhet	5	3	62	40	46	30
Kulturprogram	33	35	2 224	2 078	297	315
Summa	69	64	2 550	2 389	954	901
Summa Uppsala län	1 817	1 745	64 485	61 485	35 596	34 961
Totalt	10 066	11 258	307 740	343 242	286 231	332 633

